

Datum 26 juli 2023
Ons kenmerk
Contactpersoon J.W. Reijrink
Telefoon +31 6 52 84 53 12
E-mail jw.reijrink@portofrotterdam.com

Onderwerp: Verkiezingsprogramma Tweede Kamer 2023

Geachte leden van de programmacommissie,

Vanuit het Havenbedrijf Rotterdam N.V. brengen wij graag een aantal punten onder uw aandacht.

Het Havenbedrijf is de beheerder en ontwikkelaar van de Rotterdamse haven: het grootste haven- en industriecomplex van Europa en knooppunt van mondiale goederen-, energie- en grondstoffenketens. Het havenindustriële complex in Rotterdam zorgt direct en indirect voor ongeveer een half miljoen banen en levert een forse bijdrage (circa 63 miljard euro) aan het BNP en is daarmee van nationaal belang. Ook speelt de haven een belangrijke rol in de realisatie van de nationale en Europese klimaatdoelstellingen en voor onze energiezekerheid.

De sterke positie van de Rotterdamse haven is echter niet vanzelfsprekend. De haven staat voor grote uitdagingen om de stap te kunnen maken naar een klimaatneutrale haven en tegelijkertijd vitaal en concurrerend te blijven. Uitdagingen zijn onder andere de voortdurende stikstofproblematiek die remmend werkt voor de energietransitie, de netcapaciteit die nodig is voor grootschalige elektrificatie van industrie en vervoer, de beschikbaarheid van kritieke materialen, het tekort aan technisch personeel, de druk op de bereikbaarheid en de geopolitieke ontwikkelingen die hun weerslag op de haven hebben. Deze uitdagingen kunnen wij alleen in samenwerking met de betrokken overheden succesvol aangaan.

Klimaatbeleid en de transitie in hoog tempo doorzetten

In de haven wordt hard gewerkt aan de energie- en grondstoftransitie. Onze strategie richt zich op een reductie van 55% CO₂-uitstoot in 2030 en netto 0 CO₂-uitstoot in 2050. De nu lopende initiatieven tellen op tot bijna 30 miljoen ton aan CO₂-reductie (exclusief doorwerking van het gebruik van geïmporteerd waterstof). In omvang is dit vergelijkbaar met ongeveer 40% van de nationale klimaatdoelstelling voor 2030. Het realiseren van de energietransitieprojecten (o.a. waterstofnetwerk Rotterdam, voldoende netcapaciteit, uitbreiding productiecapaciteit biobrandstoffen, import waterstof en Porthos) en de verduurzaming van het transport (batterij- en waterstof-aangedreven binnenvaartschepen, walstroom voor de zeevaart, laadpalen voor vrachtauto's) zijn hiervoor op de korte termijn cruciaal.

- **Om de doelstellingen voor 2030 te halen moet de komende tijd volledige prioriteit worden gegeven aan de uitvoering van projecten.** Dat vraagt duidelijkheid en stabiliteit op het beleidsfront. Er staat nu een goed programma met het Nationaal Programma Energiesysteem, het Nationaal Programma Energie Hoofdstructuur en de MIEK-projecten. Hierop moet worden voortgebouwd.
- **Niet alleen de realisatie van infrastructuur binnen het havengebied zelf is cruciaal voor de verduurzaming van de industrie, ook de bouw van de Delta Rhine Corridor is essentieel voor het realiseren van de energietransitie en het behoud van de sterke hubfunctie van Nederland.** Deze buisleidingenbundel die Rotterdam, Chemelot in Limburg en de industrieclusters in Duitsland met elkaar verbindt zorgt voor de noodzakelijke uitwisseling van waterstof en CO₂.
- De grondstof- en energietransitie dient niet alleen voortvarend plaats te vinden, maar ook veilig en verantwoord. Goed onderbouwde vergunningen kunnen tijd besparen en de veiligheid verhogen. **Daarom pleiten wij voor een versterking van de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's.**
- In Rotterdam wordt zowel gewerkt aan lokale productie als import van groene waterstof. **Om de import van waterstof verder te versterken is een proactieve economische diplomatie en een goed regelgevend en financieel instrumentarium noodzakelijk.**

Stikstofruimte is een randvoorwaarde voor de transitie

De beperkte stikstofruimte en de onzekerheid rond het stikstofdossier vormen een forse uitdaging voor transitie van het Rotterdamse industriecluster. Door beperkte stikstofruimte dreigen projecten met totale investeringskosten van circa € 8 miljard op zijn minst te vertragen. Alleen deze projecten zijn al gezamenlijk goed voor meer dan 10 miljoen ton CO₂-reductie. Dit terwijl de meeste transitieprojecten juist ook bijdragen aan een structureel lagere stikstofuitstoot.

- Snellere besluitvorming en een andere werkwijze voor transitieprojecten is nodig. Een klimaatcoalitie van bedrijven en ngo's riep hier al eerder toe op¹. **Daarom pleiten wij ook voor een vrijstelling en stikstofruimte voor projecten die juist veel stikstofemissies in Nederland gaan voorkomen.**

Ruimte: plan nieuwe infrastructuur tijdig

Het Havenbedrijf blijft zich inzetten om de juiste balans tussen havenactiviteiten en leefomgevingskwaliteit te behouden. In het kader van het NOVEX-gebied 'Transitie Rotterdamse haven', moeten wij met betrokken overheden de ruimtelijke puzzel leggen voor de transitie van de haven in goede balans met de leefomgevingskwaliteit en woningbouwopgaven in de regio. Hierbij speelt ook de ruimte die nodig is voor de transitie naar een circulaire economie een rol. Voor de transitie van de haven is schuifruimte, zowel in fysieke zin als qua (milieu)gebruiksruimte nodig.

---

¹ [Klimaatdoelen 2030 vragen radicale versnelling besluitvorming - NVDE - Nederlandse Vereniging Duurzame Energie](#)

- **Het is cruciaal dat in de nieuwe nota Ruimte de ontwikkelingen die noodzakelijk zijn voor de energietransitie in de haven voldoende geborgd zijn.** Hierbij is van groot belang dat infrastructuur aan de voorkant gepland wordt en niet achteraf moet worden ingepast. Dit uitgangspunt dient net als water- en bodem leidend te zijn in de nieuwe nota Ruimte.

Bereikbaarheid: inzetten op met name buisleidingen, spoor en binnenvaart
Havenbedrijf Rotterdam werkt met vier lange termijnsenario's. Ze helpen ons richting te geven aan de besluitvorming op weg naar een CO₂-neutraal haven- en industriecomplex. In alle vier de scenario's zijn goede verbindingen via buisleidingen, spoor, binnenvaart en weg cruciaal. De vele infrastructurele onderhoudswerkzaamheden en de gedeelde *modal shift* ambities (verschuiving van wegtransport naar spoor, binnenvaart en buisleiding) zijn hierin de komende jaren belangrijke aandachtspunten. Eerder in deze brief hebben we het belang van de Delta Rhine corridor onder uw aandacht gebracht. In aanvulling daarop zien we de volgende speerpunten:

- Er zal blijvend geïnvesteerd moeten worden in infrastructuur op de belangrijkste goederencorridors in Nederland, waarbij renovatie en onderhoud vergezeld dienen te worden door investeringen in nieuwe projecten. **De voorgenomen bezuiniging van 2 miljard euro op infrastructuur via het MIRT dient dan ook teruggedraaid te worden.**
- **Spoorgoederenvervoer als duurzame en veilige modaliteit verdient meer inzet van het volgende kabinet.** In de Rotterdamse haven zijn verschillende spoorprojecten die bijdragen aan verdere verduurzaming, zoals de elektrificatie van de buitencontour Maasvlakte 2 en de C2-bocht, en een bijdrage aan de leefomgevingskwaliteit door een eventuele verplaatsing van een emplacement uit Rotterdam-Zuid. Om het spoorgoederenvervoer in Nederland concurrerend te houden is ook blijvende aandacht voor gebruikskosten van het spoor ten opzichte van buurlanden van groot belang.
- **Ook de verduurzaming van de binnenvaart dient versneld aangepakt te worden.** Om emissieloze binnenvaart te realiseren is een bijdrage vanuit het klimaatfonds noodzakelijk, als ook normering, waarbij geldt vrijwillig als het kan en verplicht wanneer het moet. Het Rijk dient in te zetten op zero emissie binnenvaart en transparantie over de milieu- en klimaatprestaties van binnenvaartschepen in Nederland.

Mensen: investeer in het opleiden van technisch personeel

Om de haven te laten draaien en de transitie te laten slagen is voldoende gekwalificeerd personeel en voldoende instroom voor de juiste opleidingen nodig. Op dit moment zijn er al meer dan 6.000 vacatures in de Rotterdamse haven en dat aantal zal naar verwachting in de nabije toekomst verder oplopen. De komende jaren verandert de arbeidsmarkt in de haven en industrie, onder meer door de energietransitie. Hierdoor verdwijnen of veranderen bestaande functies en ontstaan nieuwe functies. Dit kan in het gebied naar schatting tussen de 10.000 en 15.000 nieuwe banen opleveren die aanzienlijk bijdragen aan het nieuwe verdienvermogen van Nederland.

- Investeer **in het opleiden van technici en in leer/werk-onderwijs**. Zet daarbij ook in op het omscholen van personen met een praktijkberoep, het opleiden van statushouders en innovaties voor een hogere arbeidsproductiviteit.

Ondermijning

Bijna alle grote, drukke logistieke knooppunten in en rond een haven zijn aantrekkelijk voor criminelen. De (drugs)criminaliteit in de haven heeft ook steeds meer een negatieve impact op de samenleving. We zetten ons daarom met verschillende overheden en het bedrijfsleven in voor een zo veilig mogelijke haven voor iedereen. We willen met elkaar de drugsinvoer en bijbehorende schadelijke gevolgen uitbannen en havenpersoneel weerbaarder maken.

- Ervaring leert dat de huidige aanpak nog onvoldoende resultaat oplevert. **Een vergroting van de inzet van mensen en middelen bij politie, Douane en OM is daarom nodig, ook in het belang van de bescherming van bedrijven en havenmedewerkers.**
- **Creëer ook meer mogelijkheden voor informatie-uitwisseling tussen overheid en bedrijfsleven over ondermijning.**

Rol Havenbedrijf Rotterdam

Het Havenbedrijf Rotterdam wil economische en maatschappelijke waarde creëren vanuit de haven door samen met klanten en belanghebbenden in te zetten op duurzame groei. Daarbij is een actief en ondersteunend Haags beleid nodig, soms met maatregelen, soms met middelen. Focus op uitvoering van beleid is echter minstens zo relevant als het maken van nieuw beleid.

Het Havenbedrijf Rotterdam gaat graag het gesprek met u aan. U kunt daarvoor met onze public affairs manager Jan-Willem Reijrink contact opnemen.

Wij wensen u en uw partij veel succes met het opstellen van uw verkiezingsprogramma.

Hoogachtend,

Boudewijn Siemons
CEO (a.i.) en COO Port of Rotterdam

